

Ishaja vsak četrtak ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 3 K.

Rokopisne prijave: „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Velutinski št. 9.

Priloge in pisanja s prejemalno upravnitvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevev tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglašilni poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Kako se dela za kmeta

ali

odkritje najnovejšega škandala z državnimi trtami v komenskem okraju.

„Živel tako se dela za kmeta!“ bil je naslov liberalno-predržnemu članku v „Soči“ februarja t. l. Napredno inteligentni dopisnik pripoveduje v njem, da so ravnokar došli trte iz državne trtnice, da so lepe in v velikem številu, ter da so kmetje jako zadovoljni.

Ker je pa pri tej pridobitvi in „veliki zaslugi“ pomagal Jože Štrekelj, zedani noviizvoljeni poslanec, zato se je tudi na podlagi te „nove zasluge“ močno agitiralo zanj, zato da ne bi to „veliko srce za kmeta“ bilo izgubljeno za ljudski blagor. Vseh volitev kaže, da je res to agitacijsko sredstvo pomagalo.

S. L. S. se je protivila njegovi kandidaturi, ker dobro pozna njegove zmožnosti. Se bolj se nam je pa ta kandidatura zdela sumljiva, ker smo videli, kako so se zanj ogrevali nekateri bližnji veljaki, o kojih vemo, da se ne ganejo brez gotovega dobička.

Toda škandal, ki je ravnokar odkrit, presega od daleč vse naše sumnje, in človek ne bi verjel, ako bi ne videl črno na belem, da je mogoče v ustavi državi na tak način slepiti od ene strani davkoplačevalce in od druge pa vladne organe.

Dokler nismo bili popolnoma na gotovem, nismo hoteli sami sebi verjeti, in zato nismo javnosti še ničesar poročali.

Ponos naše S. L. S. je, da varuje povsod koristi revežev, ga obrani sleparstva in očitno razkriva nečiste namene brezvestne agrarno-liberalno-socialistične stranke.

Zdaj imamo dokaze v rokah. Vsled tega objavljamo celo umazano zadevo volivcem agrarno-liberalno-socialistične stranke v tej in prihodnjih številkah. Dobro teknilo!

1.

C. k. namestništvo za Primorsko. Št. II-229/36-07. Dne 8. jul. 1907.

Predmet: Razdelitev trt v Primorju pro 1907-08.

Na c. kr. okrajna glavarstva. Izpisek: a) glede cene:

„Tarife cen so: 6 K za 1000 reznic (kolči) do najvišjega števila 4500; 14 K za 1000 korenjak (bilf) do najvišjega števila 2500.

Za gornje število presegajoče množine je plačati kučna cena 16 K za 1000 kolči in 40 K za 1000 bilf.

Za vsakih 1000 kolči ali bilf je plačati 60 v za zabož. Ker je namenjena državna trina zaloga v prvi vrsti za male posestnike, oddajo se ameriške trte po kupni ceni šele po preskrbi malih kmetov večjiri posestnikom.“

b) Točka glede upravičenosti za dobavo trt.

„Posebno strogo je paziti na to, da se podelijo trte samo takim prosilcem, o katerih se lahko z največjo gotovostjo trdi da bodo porabili trte v lastni kmetiji, za to da se zabrani vsaka dobičkarija s prejetim materijalom.

(... dass sie die Reben in der eigenen Wirtschaft verwenden werden, damit jedes gewinnüchtige Gebahren mit dem erhaltenen Materiale vertütet werde). Prosilci smejo prsiti le za tiste množine, katere v istini potrebujejo; in bo naloga strokovnih organov poizvedeti, ali odgovarja prošnja potrebi prosilca.“

Za c. kr. namestnika:

Conrad, m. p.

Tako namestništveni odlok. Postrezemo lahko z originalom.

Namestništvo je torej s tem odlokom vse potrebno ukrenilo, da se primorskemu kmetu-trtino pomega. Dolžnost županstva, ki so izvoljena v to, da štiti koristi občinarjev, bi bila točno vpoštevati in izvrševati ta odlok. Glasom istega odloka bi bila pa ravno tako dolžnost strokovnih organov strogo nadzorovati to izvršitev.

Posebno bi bila dolžnost potovalnega učitelja za kmetijstvo in dež. poslanca Jožefa Štreklja, nadzorovati, če se odlok namestništva res vrši.

Vse to „nadzorstvo“ pa ni moglo biti posebno strogo in natančno, kakor kažejo sledeča dejstva:

„V komenskem okraju se je v stotine tisočev trt brez vedenja in naročila na prošnjah vpisanih prosilcev naročevalo, iste na županstvih prevzemalo in prekupčevalcem prodajalo; od teh so jih morali isti podtaknjeni prosilci za drag denar zopet kupovati, ako so jih rabili.“

O krivicah in načinu izkoriščevanja bomo poročali na podlagi avtentičnih dokazov v eni prihodnjih števil; ker hočemo prej predložiti osleparjenemu ljudstvu pristne izkaze, izdelane od županstva in predložene namestništvu, na podlagi kojih se je tudi izvršila podelitev trt.

Iz teh izkazov je jasno razvidno: a) Za katere občinarje, bodisi obveščene, bodisi brez njihovega vedenja, so županstva trte naročila; b) koliko trt se je zahtevalo; c) koliko trt je namestništvo odposlalo županstvom; d) katerim občinarjem je poslalo vsled ubožnega spričevala županstva za-

mestništvo zastoj in kateri so plačali in koliko; d) opazka, ki razkazuje: 1. je-li bil obveščen ali ne; 2. je-li kaj prejel ali ne; 3. kolikokrat se njegovo ime v izkazu ponavlja. Izkaze bomo priobčevati v prihodnjih številkah.

„Soča“, vera in cerkev.

Kdo ne ve, da liberalci je hinavec? In kdo ne pozna hinavščine liberalne „Soče“? Dela se, kakor da bila vsa vneta in vsa v skrbeh za sv. vero, v resnici pa ruje proti nji in se prebito veseli, kjer vidi, da sv. vera peša. A tega, se ve, ni kriva „Soča“. Ona piše v št. 50 t. l.: „Vera pada, ugled cerkve gine, vse po zaslugi farjev. Vera gre po farjih dol, in vsvarjajo se časi, ko utegne ljudstvo moliti brez farjev. Tako delajo proti cerkvi njeni politikujoči služabniki sami.“ To je višek hinavščine in hudobije! Duhovniki, ki po svoji dolžnosti svarijo ljudi pred brezverstvom in brezverskimi listi, ki po svoji vesti morajo svariti ljudi pred lažjivimi preroki kakor so hinavski liberalci, oni naj bi bili krivi, da vera peša in gine ugled cerkve! E, „Soča“, kdo ne vidi trojega dopisnika, kako zlobno se je smejal, ko je napisal tiste vrstice!

„Soča“ dobro ve, da je vse samo njeno delo, ako vera peša! In kako bi ne! Deseto leto teče že, odkar napada in blati duhovnike, odkar se norčuje iz sv. naprav, odkar zasmehuje romarje, ki hodijo na božje poti, odkar ljudi naravnost hujska proti duhovščini, da bi jo pripravila ob ugled in z njo sv. cerkev samo! Vsako delo ima svoje sadove, in pohujševalno delo „Soče“ je rodilo žalilob tudi svoje sadove, ki se kažejo v pohujšanju našega ljudstva, zlasti mladine, in v tem, da v tem pohujšanju vera peša! To je delo „Soče“ in „Primorca“.

In tega svojega dela se liberalci prikrito veselje. O cerkvi v Rifanbergu piše št. „Soča“: „Morda je niti podaljšati ne bo treba, kakor je bilo svoj čas sklenjeno in z denarjem že preskrbljeno. Tempora mutantur (časi se spreminjajo)...“

Kdo ne razume teh besed? „Soča“ si misli: Ljudstva smo mi že toliko odvrnili od cerkve, da je ne kaže podaljšati; časi so se spremenili, t. j. mi smo ljudstvo spremenili, da ne mara dosti več za cerkev, zato je ni treba večati, ker bo s časom za ljudi še prevelike, ker ne bodo hodili več v njo... To prikrito, satansko veselje se bere iz „Sočinih“ vrstic.

Na članek „O cerkvi in posojilništvu“ v „Primorskem listu“ odgovarja „Soča“ v isti št. tako-le:

„V resnici bi se rad vsakdo otresel cerkvenega dolga; ker ga tišči kot mora; v drugem, v tretjem rodu se še čuti, kako nespametno je bilo vzeti posojilo od cerkve, ker ga ni nikoli konec. V strah „Prismojenca“ povemo, da se bo tem ljudem pomagalo!“

No, to radi pripoznamo tudi mi, da bi se rad vsakdo otresel dolga; ker vsak dolg tišči. Tudi to je res, da dolga ni nikoli konec, če se ga nikoli ne plača.

Ni pa res, da bi cerkev s svojimi posojili dolžnike odirala, ker zahteva za svoja posojila zmiraj le zmerne, postavne obresti. Res pa je, da so vaški mogočnjaki, navadno liberalci, tirjali zmiraj od svojih dolžnikov nečuvne, odušne obresti v blagu in denarju, da so bili dolžniki zmiraj več dolžni, kolikor več so plačevali, da so bili sužnji svojih upnikov pri delu in pri volitvah, da so ti liberalni bogataši kakor paše vladali nad svojimi dolžniki in njih družinami, dokler ni cerkev s posojilnicami opomogla njih bednemu stanju.

Pa „Soča“ pravi: „V strah „Prismojenca“ povemo, da se bo tem ljudem pomagalo.“

Liberalci torej bodo pomagali cerkvenim dolžnikom! Pa kako? Ali bodo oni sami plačali njih dolgove in jih tako rešili strašne more, ki jih tišči? Kdor pozna liberalno radodarnost, mora reči, da liberalci ne bodo tega plačali iz svojega žepa.

Kako pa? Ej, ko bi se dalo napraviti tako, kakor na francoskem, ko bi se pobralo cerkvi vse njeno premožnje, potem bi bilo tem ljudem pomagano, njih dolgovi bi se jim odpustili, in liberalci bi se sami pri tem obogateli, kakor francoski framasoni!

Kaj ne liberalci? To bi bil Vaš načrt, za tem grede Vaše misli in želje, zato tožite, da smo mi v Avstriji še daleč za Francozi. To ste povedali sami „Primorskemu listu“, t. j. vsemu slov. krščanskemu ljudstvu — v strah!

Smo slišali in razumeli, in si to tudi zapomnimo.

Kdor ne razume zdaj vse hinavščine „Sočine“ pisave, ako se dela, kakor da bi bila vsa v skrbeh za sv. vero, in ako duhovščini čita, da vera peša?!

Liberalci po „Soči“ in „Primorca“ naj pišejo kar in kakor jim drago, mi jih bomo trajno in trdovratno razkrinkavali, in ne odnehali poprej, dokler pošteno, slovensko, krščansko ljudstvo ne obradna do dobra z liberalnim brezverstvom in njegovimi hinavskimi zastopniki!

Mi smo na straži — za svoje drago slovensko ljudstvo!

Politični pregled.

Kako so avstrijski kmetje zadolženi? V preteklih 25 letih je bilo v Avstriji zasilnim potom prodanih 220.000 kmetij. Skupna vsota dolga, ki je obremenjevala prodana posestva, je znašala 1460 milijonov kron, pri prodaji pa se je izkupilo samo 854 milijonov kron, tako da so upniki izgubili 606 milijonov. Leta 1895 je bilo sodnijsko prodanih 14.089 kmetijskih posestev, katerih cenilna vrednost je znašala 60.310.680 K, dolgovi 75.980.116 kron, izkupiček pa 45.001.234 K.

Kakor je razvidno iz teh podatkov, prodajajo se kmetijska posestva po javnih dražbah mnogo pod cenilno vrednostjo, ker znajo razne pijavke že tako urediti, da zanje prav hodi. Ker je bilo v 25 letih sodnijsko prodanih 220.000 kmetij, koliko ljudi je bilo prisiljenih zapustiti rodno grado in si iskati kruha po tovarnah? Ako štejemo povprečno na vsako družino po pet glav, več nego milijon!

Če dalje vpoštevamo, da je v Avstriji vsake četrt ure prodano eno posestvo, kaže ta žalostna slika najao potrebo, da se kaj ukrene za razdolžitev kmetov in sicer kmalu!

General Linevič je 23. t. m. zvečer umrl. General Linevič je bil eden izmed najboljših ruskih generalov; po Kuropatkinu je prevzel vodstvo armade v vojski z Japonsko. V svoji oporoki je autoriziral naslednika, da izdaja njegov dnevnik.

Male politične vesti.

22. aprila. Morilec grofa Potockega Sičinski je hotel 20. t. m. pobegniti; a se mu to ni posrečilo. — Korejci se upirajo Japoncem. Pred kratkim so hoteli s tira vreči vlak, v katerem se je vozil japonski podkralj Ito. — V Lizaboni so odkrili novo zaroto zoper življenje portugalskega kralja. — Na Kavkazu so domačini, roparski Kurdi v velikih četah obkolili ruske vojake, ki so se roparjev komaj ubranili. Na Kavkaz so došle nove vojaške čete in tudi veliki knez Nikolaj.

23. Naš cesar ne bo potoval v Prago ob priliki jubilejnih slavnosti, kakor je bilo določeno; ampak ga bo nadomestoval prestolonaslednik. — V Galiciji se nekaj pripravlja med ondornim rusinskim prebivalstvom. Trde, da obstoji celo zarota, ki naj provzroči upor. — Razpor med Kitajsko in Japonsko se je poostiril. Pet japonskih križark je priplulo pred Kitajsko mesto Šangaj. — Ruski general Linevič je nevarno obolel. — Med Rusijo in Angleško se je dosegel popoln sporazum glede na Macedonijo.

24. Cesar se meseca junija ven darle odpelje v Prago, kjer ostane dva dni. — Danes je bil na Dunaju ogrski min. predsednik, ki je bil sprejet od cesarja. Poročal mu je o položaju. — General Linevič je umrl. — Angleški kralj baje obišče v Peterburga ruskega carja.

25. Dne 23. t. m. so se domačini uprli Angležem v Indiji. Od raznih strani se čuje o upornem gibanju. — Lekarne v Avstriji se baje podržavijo. — Rusija je naročila na Angleškem pet tako velikanskih vojnih ladij, kakoršnih nima še nobena država. — V Rusiji so velikanske povodnji. Mnogo vasi je čisto pod vodo. Že od l. 1856 ni take povodnji. — Na Portugalskem se pripravljala revolucija. Republičani hočejo, da se kralj mimo odpove prestolu, ker tega noče storiti, se je bati krvavih dogodkov.

26. Danes je zborovalo v Schwazu na Tirolskem zopet več tisoč kmetov, ki so zahtevali, da se odstrani sramotilec vere, Kristusa in Matere Božje profesor Wahrmund.

27. Novi gališki namestnik bo dr. Bobrziński. To je prvi gališki namestnik ki ni plemenitaš. — V okolici Rima so neki lopovi napadli več škotskih duhovnikov z noži. Ljudstvo je napadalec, ki so jih orožniki ujeli, preteplo do krvi. Pri nas hujska „Soča“ venomer proti duhovščini. Kaj je torej treba storiti s takim listom? — V Trapanu v Italiji so zopet izvolili za poslanca znane goljufa Nasija. Kakoršni volivci, tak poslanec. — Danes se je sešel tirolski deželni zbor.

28. Čuje se, da je bil te dni ustreljen znani maroški ropar Rajzul. — Včeraj se je portugalski kralj prvič peljal v kočiji ven. Stražil ga je cel polk vojakov. Ulice so bile popolnoma izpraznjene. Tudi tovarne, mimo katerih se je kralj peljal, so morale ustaviti delo. V cerkvi je med službo božjo kraljica cel čas jokala.

Somišljeniki! Somišljenice! — Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice „Slovenske krščanske socialne zveze“: „V korist obmejnim Slovincem!“ Kupujte te naše vžigalice!

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: P. n. g. Josip Fabjan, župnik 3 K 20 v. Bog povrni!

Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Sirotišče“: 2 Neimenovana učenca 48 v; Frančišek Širca, Pliskovica 40 v; Ivan Leban, Podgora 34 v; Mrevlje Andrej, Tabor 20 v.

S. K. S. Z.

Društvom. Tajništvo S. K. S. Z. prosi, da se vse društvene prireditve naznanjajo točno in ob pravem času, sicer „Zveza“ ne more vedno ustreči.

Vsako sredo ob 8 h zvečer je priateljjski sestanek v „Centralu“. To na znanje somišljenikom iz mesta in dežele!

Vžigalice v prid obmejnim Slovincem“ ima „Zveza“ pravico prodajati. Liberalci trosijo laži, da je prodaja teh vžigalic prepovedana, kar pa ni res. Liberalci lažejo!

Novice.

Cenjenim naročnikom naznanja uprava »Primorskega Lista« da bode dala v kratkem tiskati nove naslove. Vse one naročnike, katerih naslovi so nepravilni ali netočni, prosimo, da nam to nemudoma sporoče.

Objednem opozarjamo cenjene naročnike, da je vže preteklo prvo četrtletje. One, ki še niso plačali naročnine, prosimo, da to **takoj** store, ker ima uprava z listom ogromnih stroškov.

Nekateri naročniki so zastali s plačilom naročnine še za leto 1907 in nekateri celo za leto 1906. Tudi te prosimo, da svojo dolžnost nemudoma store.

Cena listu od sedaj do konca leta znaša za premožnejše 2 K 64 za manj premožne 2 K.

Somišljeniki, razširjajte »Primorski List«!

Tajnost iz uredništva „Soče“. — Tožba, ki jo je naperil č. g. dr. Pavlica proti „Soči“, se je viera eno leto. Pri prihodnjem porotnem zasedanju v majniku bi se bila stvar končala. „Soča“ pa se je z bala porotnikov, je preklicala in obžalovala vse žalivce kot neveljavne, ter se ne samo zavezala poravnati vse v pravi narasle stroške, ampak jih tudi v resnici plačala. Tako je prav! V to pravdo pa je bil zamotan tudi bratranec č. g. dr. Pavlice državni in deželni poslanec Štrekelj, ki je „Sočo“ „informiral“. Pošteno bi bilo, ko bi tudi ta gospod preklical „informacije“, ki jih „Soča“ sedaj imenuje *kriče*. „Soča“ sicer pravi, da ni Štrekelj nič „informiral“ in da mi le lažemo. Molč g. poslanca Štrekelja pa dokazuje nasprotno. Mi lahko vsak čas dokažemo, da je državni in deželni poslanec Štrekelj sodeloval pri tem ostudnem napadu na č. g. dr. Pavlica. Izdalo ga je uredništvo „Soče“ samo. Da zapremo usta „Soči“, ki očitno „Gorici“, da laže, povemo, da je urednik Kavčič v pismu do č. g. dr. Pavlice z dne 28. aprila 1907 priznal, da se je prišel državni poslanec Štrekelj pritoževati o č. g. dr. A. Pavlici, svojem bratrancu. To pritožbo so si gospodje okoli „Soče“ zabilježili na papirček, ki ga je sodnija zaplenila kot corpus delicti. Urednik Kavčič priznava v omenjenem pismu, da je dotični napad v „Soči“ bil izvršen vsled te „informacije“ državnega poslanca Štrekelja. „Odtod notica“; tako zaključuje urednik Kavčič svojo uredniško izpoved.

Iz tega je razvidno, da je pisala „Gorica“ golo resnico.

Kdo dela za brezverstvo? „Soča“ vedno piše: „Vera po farjih gor, vera po farjih dol“. Kako ostudna hinavščina! Kdo spravlja vero dol? Neki brezbožni profesor Wahrmund je spisal knjigo, v kateri taji obstoj Boga in pravi, da je „klerikalni Bog podoben katoliškemu dolgočasnežu“. V tej knjigi taji Brezmadežno spočetje M. B. na tako nesramen način, da mora biti vsakogar sram, ki to bere. V knjigi mrgoli samih bogoskranstev. Prevod te ostudne knjige je začel priobčevati „Delavski (?) list“ v Trstu, kakor da bi bilo delavcem s tem kaj pomagane, če bero take nesramnosti. Knjigo v izvirniku pa po svojih izložbah priporoča Gabršček, da jo vsili ljudem. Kdo torej spravlja „vero dol“? Kdo dela za brezverstvo? Ali duhovniki, ki svare ljudi pred takim berilom, pred takimi knjigami, ali Gabršček, ki na vse kriplje za denar ponuja brezverske knjige? Ali se to ne pravi

trgati iz sre ljudi verški čut? Agrarci molče k temu, ker njihovi skriti nameni so isti ko odkriti Gabrščekovi.

Liberalno vstajenje. — Na veliko soboto je vrhovno glasilo vseh slovenskih liberalcev „Slovenski Narod“ prinesel nek članek v katerem opisuje vstajenje, kakor si ga mislijo liberalci. Za vzgled postavlja Francosko, kjer so pregnali duhovnike, iz cerkev naredili plesišča, iz šol vrgli križ, razkristjanili rodbino. Ta Francija, kjer se množe zločini dan na dan radi brezverstva, jim je za vzgled. Pišejo: „Francija je bila prva, ki je z energično roko pokazala pot do svobode in pot napredka. Otrsla se je vseh nasilnih spon, posvetnih in cerkvenih, in proglasila kot vrhovno maksimo svojega političnega življenja bratstvo, enakost in svobodo. In baš preteklo leto je storila zadnje odločne korake, da se je otrsla vsakega vplivanja od strani organizma (cerkve), ki mu ni do svobodnega, resničnega razvojnega napredka, marveč mu je samo do gospodstva in lastnega blagostanja“.

O Italiji, kjer vladajo tako žalostne razmere med ljudstvom, kjer vlada lakota, beda, nemoralnost in judovstvo, pišejo:

„Italija, torej država, v kateri ima oni vsemu svobodnemu napredku tuji organizem svoj osrednji sedež (to je: kjer ima sedež poglavar kat. cerkve), ni hotela zaostati za drugimi kulturnimi državami in je poverila svoje vodstvo možem odločnega napredka in svobodomiselstva“.

Na to slavi kot porok boljše bodočnosti **shod brezvercev** v Pragi in pa **liberalno zmago na Goriškem**.

Tu je jasno razvidno, kakšno vstajenje hočejo liberalci; kakšni so njih načrti. Ali more še učitelj Vertovec trditi, da pri nas ni brezverskega liberalizma? Kdor danes med nami ne ve še tega, da liberalizem hoče brezverstvo, je ali hinavec, ali pa tepec.

Luteranska pridiga, h kateri je tako ginljivo vabila „Soča“, se je vršila v sredo zvečer. „Soča“ je v zadnjih številkah pisala, da ne bo pridiga, ampak le predavanje. Mi pa vemo, da je bila popolnoma pravilna luteranska pridiga. Okrog in okrog sogorele sveče. Pastor Chraska bi bil imel sicer govoriti le o Trubarju; a ga je omenil le parkrat; vsa pridiga je bila nesramno norčevanje iz katoliških obredov, Matere Božje in katoliški „farji“ so kar leteli iz ust tega luteranskega predikanta. Po tej pridigi, pri kateri je bilo navzočih več dijakov, učiteljskih kandidatov in celo nekaj c. kr. profesorjev, so navzoči „verniki“ prepevali luteranske nabožne pesmi s tako vnamo, kakor morda ti ljudje niso peli še nikdar katoliških cerkvenih pesmi. K sklepu je predikant Chraska „prosil Boga“, da bi Bog Slovence razsvetlil in jim dal še več takih mož kakor je bil Trubar. To se pravi „da bi se Slovenci kmalu poluteranili“. In k taki pridigi je vabila „Soča“ čisto javno. Slepce mora že izprevideti, kaj namerava tak list in taka stranka. „Naš glas“ pa pritrjuje takemu ravnanju s tem, da molči. Ljudstvo vedno bolj in bolj spoznava hinavski „Naš glas“ in je vedno bolj prepričano o liberalizmu agrarcev.

Oseba vest. Za ravnatelja na goriški centralni bogoslovnici je imenovan č. g. msgr. Frančišek Castelliz, vodja deškega semenišča. S tem popravljamo zadnjo notico, ki smo jo prinesli po „L'Eco“ in ki se je izkazala za neresnično.

Nov krščansko-socialen delavski list. V Gorici se je ustanovil konsorcij, obstoječ iz samih delavcev, ki bo izdajal delavski tednik z imenom „Delavski Tovariš“. List bo zastopal izključno delavske koristi ter bo nekako naslednik „Delavskega Prijatelja“. Zato želimo, da bi novi list dobil veliko naročnikov zlasti ker je takega lista na Goriškem nujno potreba. „Delavski Tovariš“ začne izhajati, ako ne bo posebnih zaprek, že prvi petek meseca junija t. l. Naročnino, ki znaša za to leto 2 kroni, sprejema kakor tudi daje vsa tozadevna pojasnila L. Spacapan, vsak dan od 12—1 opoldne ulica Sv. Antona 8. III ali „Kat. del. društvo v Mirnu“.

Pritžba na slavno c. kr. poštno ravnateljstvo v Trstu. Od naših cenjenih naročnikov prihajajo nam pritožbe, da se jim „Primorski List“ ne dopušlja oziroma redno ne dostavlja; ker se od upravnistva odpošilja list redno in pravočasno, iskati je vzroka nedostavitve, oziroma zakasnitve na posamezne naročnike pri poštni upravi. Naročniki iz Solkana se pritožujejo, da lista večkrat sploh ne dobe, mnogokrat pa še le celo 8 dni kasneje. Istotako se pritožujejo tudi naročniki iz Grahovega. Slavno c.

kr. poštno ravnateljstvo prosimo, da blagovoli napraviti v tem pogledu red.

— **Razpis natečaja.** Daž. odbor razpisuje natečaj za mesto „opravnika za pobiranje deželne davščine na pivo“ v sodnih okrajih tolminskem, cerkljanskem in kanalskem s sedežem pri Sv. Luciji. Prosilci za to mesto morajo dokazati, da posedujejo vse kvalifikacije potrebne za izvrševanje opravil, določenih za opravnika. Pravilno opremljene prošnje se imajo predložiti deželnemu odboru do 10. maja t. l. Nadrobna pojasnila glede službe in službenih prejemkov kakor tudi glede vseh drugih podrobnosti se podajajo pri uradih deželnega odbora.

— **Našim somišljenikom priporočamo najtopleje sobnega slikarja Franca Lebana v Tolminu in jih opozarjamo na tozadevni inserat v našem listu.**

— **Godovi prihodnjega tedna.** — Nedelja 3. maja: Najdba sv. Križa; Mavra, muč.; Aleksander I. papež; Juvenal; pondeljek 4.: Florjan, muč.; Monika, vdova; torek 5.: Pij V., papež; Jernej, škof; Angelj, muč.; Gotard, škof; sreda 6.: Janez Evang. pred latinskimi vrati; Judita, muč.; četrtek 7.: Stanislav, škof in mučenik; Gizela, kraljica; petek 8.: Prikazen Mihaela nadangela; sobota 9.: Gregor Nac., škof; Beat, spoznavavec.

Listaica uredništva. Mnogo dopisov smo morali odložiti radi pomanjkanja prostora. Brez zamere!

Mestne novice.

m Procesija na sv. Goro. — Bratska društva, ki žele udeležiti se majskega izleta in procesije na sv. Goro tretjo nedeljo po Veliki noči, naj naznanijo to odboru „Slov. kat. delavskega društva“ ali društva „Skalnica“ v Gorici. Tri dnevnic se bo vršila cerkvi sv. Ignacija dne 7. (četrtek), 8. (petek) in 9. (sobota) maja s dvema govoroma na dan in sicer ob 5. uri zjutraj in ob 7¼ zvečer t. j. takoj po ital. šmarnicah. Govore je prevzel sloveči misijonar g. P. Salvatore Zobel, gvardijan na sv. Gori. Njegovi temeljiti govori so vzbudili lausko leto v goriškem mestu občno zanimanje. Vabimo torej slovensko goriško delavstvo in vse občinstvo, naj se udeleži v obilnem številu tega vsakoletnega misijona!

m Porotno zasedanje v Gorici se prične 1. junija. Predsedoval bo razpravam predsednik okrožnega sodišča H. Cazafora; namestnika pa sta dež. svetnika M. Rutar in grof Coronini-Kronberg.

m Visoki gostje v Gorici. V torek zv. ob 6. uri 40 minut je dospel v Gorico po državni železnici, in sicer z Dunaja vojvoda Cumberlandski s svojo soprogo, s kneginjo hčerjo ter s svojim spremstvom. Nastanil se je v hotelu „Südbahn“. V soboto dne 2. maja se pripelje na svojem avtomobilu v Gorico nadvojvoda Franc Salvador in se nastani v hotelu „Südbahn“.

m Dragonci so prišli v Gorico v torek. To so le prvi oddelki. Glavna četa je odšla iz Dun. Novegamesta 28. aprila in pride v Gorico 15. maja.

m Odbora „Slov. katol. delavskega društva“ in društva „Skalnica“ imata v nedeljo dne 3. maja ob 11½ predp. v društvenih prostorih skupno sejo.

m Lekarne. Od 3. do 10. maja imata nočno službo lekarni Pontoni in Kürner. Isti lekarni sta odprti tudi v nedeljo 3. maja popoldne.

Iz goriške okolice.

g Smrtna kosa. V soboto, dne 25. aprila ob 6¼ zjutraj je umrla v Št. Andrežu od vseh spoštovana gospa Marija vdova Tabaj. Rajnka je bila dobra, krščanska in skrbna mati sedmih še živih otrok — dve hčeri in pet sinov — izmed kojih sta dva duhovnika-kateheta službojoča v Gorici. Pogreb blage rajnke je bil v nedeljo, ob 5. uri popoldne. Naj v miru počiva!

g Potrjena pravila. Namestništvo je potrdilo pravila „Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva“ v Grgarju.

g Iz Grgarja. Na velikonočni pondeljek smo imeli shod novoustavljene podružnice deželnega zavoda za vzajemno zavarovanje goveje živine. Na

dnevem redu je bil pouk o zavarovanju in volitev predsednika in podpredsednika. G. nadučitelj Rustja iz Bat nas je v kratkem, a jedernatem govoru poučil o vzajemnem zavarovanju, katero se opira na predgovor: Vsi za enega, eden za vse.

Pri volitvi, katero je vodil domači nadučitelj, smo si izbrali za predsednika g. Antona Budin iz Vasi h. št. 125 in g. Janeza Milost iz Britofa h. št. 45. Oba sta izkušena moža, kar nam je priča, da bo društvo lepo uspevalo.

Do sedaj se je vpisalo 41 gospodarjev, kateri so zavarovali 144 glav živine.

G. G. Gabršček! Vaš „Primorec“ — št. 17 — pravi: „Del. podporno društvo na Lokvah je dobilo borih 100 K podpore... To je velikanski uspeh poslancu Fona! Slavo mu poje... župnik Plesničar! Aletujali!“ — Dobro! Dajte še Vi doseči tak „velikanski uspeh“ in pošljite nam „borih 100 K podpore“: — peli vam bomo slavo in tudi streljali bomo vam na čast...

Ud je „D. podp. društva“ na Lokvah.

G. Sedovi agrarne liberalne stranke. — Iz Bilj: Izmed biljenskih fantov-agrarcev, ki so na dan ožje volitve v splošni skupini napadli mirne fante, može in starčke iz Orehovca, je dobilo 6 fantov zapora od 8 dni do 3 tedne. Poleg tega so bili kaznovani tudi 3 orehovski fantje z zaporem do 14 dni, ki so pa uležili proti temu pritožbo, ker so nekrivi. Sliši se, da sodnja ni hotela zaslišati vseh pri, in teh je veliko, ki pričajo za nedolžnost Orehovcev.

Razsajanje, pijančevanja in grdega preklinjevanja je po Biljah vedno več. Nad tem so se vsi pošteni ljudje pritoževali zlasti velikonočni pondeljek in torek.

Sliši se, da so zadnje sredo napadli nekateri biljenski fantje neko deklico iz renške fare, ko se je prepeljala iz Bilj čez Vipavo na drugi breg. Vpitje na pomoč se je slišalo čez vodo v Bilje. Brata deklice, 15 letnega dečka, so suroveži natopili, da se je zgrudil. Vpitje Biljencev, ki so slišali klic na pomoč, je menda nesramno napadalec prepodilo. Nekateri pravijo, da so deklico posilili, drugi pa, da so jo le hoteli, a da so jo pri tem telesno poškodovali. Fantje so baje čakali deklico ono — stran vođe. Napad preišče gotovo orožništvo natanko.

G. Gospod Anton Kranjec, župnik v p. na Gradu v Mirnu preselil se je v Skopo na Krasu. Na Gradu je bil sedem let. Začasno ne bo na Gradu ob nedeljah in praznikih sv. maše.

G. Slovo pred. g. župnika Antona Berlota z Vogerskega je bilo sijajno in prisrčno. Prošli četrtek je pokazal, kako ga ljudstvo ljubi, a tudi kako on sam ljubi ljudstvo. Kako težko so se Vogerci ločili od svojega vzornega dušnega pastirja, ki jih je vodil skozi celih 15 let! Ni jim bila dovolj ločitev pri cerkvi, nad polovico vasi, stari in mladi so ga spremili do kolodvora na Volčjdragi, kjer so mu s solznimi očmi v zadnje zaklicali prisrčni: Z Bogom! Na pot in na novo mesto smo mu želeli pa vsi obilnega božjega blagoslova, sreče in zdravja in pa ljubezni do novih duhovnikov, kakor smo mu jo mi izkazovali. Bog daj!

Iz ajdovskega okraja.

a Smrtna kosa. V Dobravljah je umrl posestnik in nadporočnik meščanske straže velespoštovani g. Franc Volk. Krasen pogreb, ki se ga je udeležila meščanska straža z načelnikom prebl. gosp. grofom Lanthierjem in ogromna množica ljudstva je pričal, kako priljubljen je bil pokojnik. Naj počiva v miru, zlata duša!

a Predavanje v Batujah. „K. s. izobraževalno društvo“ je v nedeljo 26. aprila priredilo obilo obiskano predavanje. Prav poljudno je razlagal bolezen jetiko dr. Breclj iz Gorice. — Dne 10. maja bo zopet predavanje s skiptikonom.

a Pošto so hoteli okraštiti neznanjati tatovi v Rihenbergu v noči od petka na soboto. Hoteli so vdreti skozi stranišče in streho. Gospodična jestlišala ropot, začela klicati na pomoč, nakar so tatovi brez sledu odnesli pete.

Iz kanalskega okraja.

kl Predavanje v Avcah. „Kat. slov. izobraževalno društvo“ v Avcah je imelo v nedeljo dne 26. aprila popoldne predavanje o kapitalizmu. Predaval je g. dr. K. Capuder iz Gorice v veliko zadovoljnost navzočih.

Iz tolminskega okraja.

t Zanimivo predavanje s skiptikonom priredi v nedeljo zvečer v dvorani g. Vuge pri Sv. Luciji ondoto izobraževalno društvo „Soča“. Predmet: Potovanje po svetu. Lepih skiptičnih slik bo nad 100. Vstopnina za nečlane 20 vin, člani prosti.

t Ustanovitev izobraževalnega društva v Polubinjcu. 25. aprila popoldne so sklicali polubinjeki fantje in može shod, na katerem naj se pomenijo glede ustanovitve izobraževalnega društva. Ob istem času so sklicevali liberalni Tolminci drug shod glede liberalnega društva. A ker so liberalni Tolminci ostali sami, so prišli na ust. shod „K. s. izobraževalnega društva“. Bili so znani dr. Ferfolja, učitelja Kašica, Vertovec in nekaj pisarjev iz Tolmina. Blamirali so se že pri volitvi predsednika, ko jih je le 7 dvignilo roke proti vrlému posestniku Andreju Kovačiču. Novi izvoljeni predsednik je dal besedo uredniku Kremžarju, ki je pojasnil pomen in namen izobraževalnih društev za kmeta, posebno pa za mladino. Govorniku je hotel ugovarjati uč. Vertovec, ki je pa govoril take besede, da ga je predsednik moral opomniti: „Gospod učitelj, če ne veste nič bolj pametnega, lahko molčite“. Može in fantje so se smejali učenosti svojega učitelja. Ker je Vertovec videl, da ne more ne naprej, ne nazaj, je umaknil, zlezal stola, zgrabil svoje stvari in z drugimi odhajal. Dr. Ferfolja pa je dvignil junaško desnico ter zaklical vsem, „ki protestujejo proti takemu ravnanju, naj se odstranijo in gredo na naš shod“. In šli so — sami Tolminci ter dva ali trije Polubinjci imet svoj shod, na katerem je spustil Ferfolja svojo govoranco, ki jo je še komaj držal za mejami svojih zob. Gotovo sto zborovalcev pa je ostalo in poslušalo še govornika dr. Capudra in Kremžarja. Soglasno in z navdušenjem se je sklenilo ustanoviti „S. k. izobraževalno društvo“ v Polubinjcu. Blizu 40 fantov je priglasenih k našemu društvu, liberalci pa imajo le enega ali dva fanta. Na liberalnem shodu je bila z liberalnimi Tolminci in z radovednejši skupaj le okrog 20 ljudi. Čast zavednim polubinjekim možem. Slava vrlim polubinjekim fantom!

t Tolminska „Kmečkazveza“ je imela 26. aprila množično obiskano shod pri Sv. Luciji. Govoril je dr. Dermastia in dr. A. Pavlica, ki je predaval o združništvu in posojilništvu.

t Podmelec. Dne 26. aprila t. l. smo imeli v našem izobraževalnem društvu novo predavanje: „O ločitvi cerkve in države“ ali: kako treba razumeti liberalno geslo: „Svoboda cerkve v svobodni državi?“ — Prihodnje nedeljo, t. j. 3. maja popoldne po blagoslovu, bo zopet predavanje, katerega snov bo zajeta iz zgodovine slovenskega naroda.

Obrekovalcem in sovražnim napadalcem našega društva povemo enkrat za vselej, da bomo čast in ugled društva v javnosti vedno odločno in nevstrašno branili! Ne iščemo boja; a če nam kdo boj napove, vsprejmemo ga z zavestjo, da se borimo za pošteno stvar. Nasprotniki, ki trde, da naše komaj rojeno društvo že umira, naj bodo vsaj toliko usmiljeni, da puste umirajoče pri miru...

Iz cerkljanskega okraja.

c Prihodnje nedeljo takoj po dopoldanski službi božji, ob 1/2 12. bo v dvorani „Gospodarskega doma“ ustanovitev živinor. zadruga za cel okraj. Pridite na ta shod vsi živinorejci.

c Orehek. Pravila našega slov. kat. izobraž. društva je c. kr. namestništvo že potrdilo. Ustanovni občni zbor bo decembrom prih. meseca.

c Iz Zakojee. V nedeljo dne 3. maja ob 3h popoldne bomo imeli v naši mali vasi toliko pričakovani shod. Govoril bo urednik Fr. Kremžar iz Gorice in č. g. dr. Knava, dekan iz Cerkna. Upamo, da pride tudi župan ter deželni poslanec Anton Kosmač, kterega smo Zakojčani tako soglasno, složno in v polnem številu volili. Može in m'adeniči, ne zamudite prilike, slišati kaj lepega in podučnega. Zatorej vsi na shod dne 3. maja ob 3h popoldne. Shod priredi „Kmečka zveza“.

c Prvo sv. obhajilo. Pretečeno nedeljo je bilo v Cerknem prvo sv. obhajilo. Prvoobhajancev je bilo čez 100. Popoldan pa se je slavnost nadaljevala v dvorani „Gospodarskega doma“. Čudili smo se mladim deklamovalcem in deklamovalkam, ki so svojo nalogo tako izvrstno izpeljali. Tudi živi prizori, razsvetljeni z bengaličnim ognjem, so bili krasni. Za ta res krasen užitek gre v prvi vrsti hvala gđš. učiteljici Mesar, ki je pripravila in naučila učence za ta nastop. Navzoče je bilo tudi šol. vodstvo z drugim učiteljstvom. Dvorana je bila do zadnjega kotička nabita. Takih otroških veselic, ki so res nekaj prisrčnega, si želimo še več.

c Surovosti še ne bo konec. V Cerknem dostikrat nisi varen iti zvečer po vasi. Napadalec pa niso sami mlajši ljudje, katerim starejši dajajo potuho, ampak tudi starejši kličejo „na korajžo“. Priče imamo, da je stari liberalci A. pretečeno soboto šuntal mlajše naj napadajo klerikalce. In res so z glasnim krikom „Auf, pri mojdnu!“ — s poleni v rokah gonili tri „klerikalce“. „Jabolko ne pade daleč od jabljane“. Kakoršni so starejši, taki so mlajši! Taka je liberalna omika. Le naprej!

c Otalež. Za 3. nedeljo po Veliki noči za praznik Varstva sv. Jožefa, dne 10. maja t. l. se nam obeta lepa slovestnost. Ta dan se bo namreč tukaj slovesno blagoslovil kip sv. Jožefa, ki smo ga kupili za našo cerkev, z zneskom, h kateremu so vsi prostovoljno prispevali po svoji moči, oz. po svoji volji. Ker naše ljudstvo posebno časti sv. Jožefa kot zavetnika delavskega stanu, pričakujemo obilne udeležbe in tem bolj, ker bo kot slavnostni govornik nastopil znani krščansko-socialni organizator č. g. beneficijar Fr. Oswald iz Idrije, ki nam bo, kakor upamo, pojasnil namen slovesnosti ter nas vnemal za krščansko-socialne ideale. Na avdenje torej v Otaležu dne 10. maja 1908.

c Cerkno. O ti ubogi „cerkljanski tehant Knava“! Pač je to nesrečen človek, rojen „pod nesrečno zvezdo“, da je in mora biti edino le on kriv vseh neuspehov naših liberalcev. V „Primorcu“ od 24. aprila 1908 je zopet lopnil! po njem Gabršček s to notico: „Cerkljanski tehant Knava vedno obira svoje farane po „Prismojencu“. Včerajšnji „Prismojenc“ se zopet zaganja v naprednjake, veseleč se, da se jim je zgodila krivica, ker je bilo prejšnje županstvo protipostavno razpuščeno. Politična oblast je pač potegnila s klerikalci, kakor to dela vedno, ker so jej klerikalčki poslušno orodje vselej in povsodi. Taka je resnica“. Mi, ki živimo v neposredni bližini g. dekana, znamo da on vže več mesecev ni spisal niti črkice za „Prim. List“, kar pač lahko potrdi tudi uredništvo. Seveda naši plitvi liberalci sumničijo le njega vsakega dopisa iz Cerkna s katerim jih nekoliko okrtajemo; mislijo namreč, da so naše vrste tako plitve kakor njihove, da ne morejo nič spraviti v javnost, ako ne vprežeta svojega kraljevega Pegaza oba njihova zastarela „akademika“ (!). Danes vam povemo g. Gabršček, da bomo še marsikatero povedali o naših „naprednjakih“, ki pa napredujejo, edino še v surovosti. V zalogi imamo odgovor na članek: „Kransjka hranilnica v Ljubljani“ „Primorcu“ od 24. aprila 1908, kolikor se tiče cerkljanskih oderuhov; povedali vam bomo lahko, kako pobalnsko napadajo naše mirne može naši liberalci; a ne mogoče populčne barabe samo, ampak sami liberalni korifeji in „voditelji“ cerkljanske korupcije. Razglasili bomo tudi, kako se je v neki liberalni gostilni pri Cerknem „praznovala“ Velika noč. Sploh, tako bomo naše liberalce neusmiljeno razkrinkali, da se jih bo sramoval sam Gabršček, ako je zmožen poštenega sramu; in da bo uvidel, da je najbolje zanj, da se ne vtika v cerkljanske razmere, katerih ne pozna, ako se noče

pred svetom blamirati. Torej g. Gabršček, le povejte, s čim naj vam postržemo; mi smo pripravljani. Prosimo, začnite!!

Iz bovškega okraja.

b Zima v Trenti. Piše se nam: Neverjetno pa resnično! V Trenti smo imeli pravcate „božične“ in ne velikonočne praznike! Padlo je za praznike 70 cm snega! Še stari ni bil zginil! Pa še pojde! V Trenti je res 9 mesecev zime in 3 meseca mrz. Sveda zelenelo bo tu okoli 15. maja še-le, Vi boste pa morda že črešnje zobali v Gorici.

Iz komenskega okraja.

km Skrben poslanec. Iz komenske okolice: Naš vrli poslanec Lojze Štrekelj ni prav nič kriv, ker je pomanjkanje sena. On je bil tačas, ko je bila pri nas suša, vedno na Dunaju, kjer je pa zelo deževalo. Kdo bi pa potem vedel, da je na Krasu suša. Ampak, sedaj ko je hodil pred volitvami na agitacijo, se je prepričal, da je bila res suša. Zato nas je zagotovil, da dobimo v kratkem svežo zeleno travo brezplačno; če bodo pa količkaj mokri dnevi, zraste nam pa tudi izvrstna detelja. Srčna mu hvala, ker nam je vse to brezplačno zagotovil.

km. Iz Svetega. Po dolgem trkanju smo dobili pošto nabiralnico, ki jo je prevzel krčmar Delaschiava. Poštno ravnateljstvo mu je dovolilo za to 120 kron nagrade. Pisma iz Komna bo donesal skrbinski pismonoša. Po občini jih bo pa raznašal krčmar Alojzij Kovačič. Torej dva krčmarja! Odslej smo morali pismonošo plačevati po 4 vinarje za pismo. Odslej bomo prosti tega davka. — Lansko leto nas je Bog oblagodaryl z izvrstnim teranom. Mnogi posestniki ga imajo še precej na prodaj. Naj bi zato vinski kupci večkrat prihajali k nam. Kapljica je izborna. Dolej smo prodali že 180 hl po 46—48 kr. pa ga je še najmanj 250 hl. Tudi belega vina imamo še na prodaj! Kupci pozor!

Iz Iržiškega okraja.

tž Iz Devina. — (Liberalno predavanje — težak porod). — Trikrat je naznanila „Zveza slov. društev“ predavanje v Devinu, trikrat se je svetilo častno ime predavatelja dr. Janca na plakatih, trikrat se je moralo siliti dr. Janca v Devin, še le potem nam ga je „lukamatija“ pripeljal. Branil se je sicer čislani predavatelj dolgo, saj je slutil da ga čaka — blamaža, ki ne pade pa toliko na rovaš njemu kolikor predsedništvu „Ladije“ in pa oni pičli „inteligenci“, ki liberalno misli in dela ter hoče po vsej sili umetno vzdrževati gnili liberalizem tudi pri nas. G. dr. Janc bo vsaj sedaj prepričan — to naj pove tudi svojemu generalu — da vse kričanje in hvalisanje o napredni liberalnosti devinski, o kateri se toliko piše, ni duha ne sluha, ampak da so vsi dopisi v „Soči“ o tem predmetu le izraz bolne domišljije duševno oslabilih dopisnikov. Ljudstvo je zdravo in energično odbija vsak poskus: vzeti mu najdražjo svetinjo — vero. Zato je liberalcem tudi obrnilo hrbet, ker so nasprotniki vere. Z njimi je vže obračunalo: liberalcu nobene vere, pa tudi nobene podpore. G. dr. pač težko vam je bilo pri srcu, ko ste ponujali svojo učenost ducatu, reci: ducatu ljudi, vštévši tudi nežni spol — pa še ti niso do konca vzdržali ampak jo skrivoma „pofulili“ skozi vrata. Škoda denarcev in časa za — blamaž! Pa kar se išče, to se najde.

tž Iz Št' Ivana. (Prvo sv. obhajilo). Na belo nedeljo smo imeli lepo slovesnost prvega sv. obhajila, katerega se je vdeležilo 33 deklic in dečkov, ki so z lepim obnašanjem dokazali, da se zavedajo velikosti trenutka, ko bodo prvič zavzili svojega Kralja. Pač marsikateremu odraslemu je zareselo oko pri tem toli ganljivem prizoru, ko je obujal spomine na srečna nedolžna leta.

Da, da, verski moment sega še vedno globoko v človeško življenje.

Tatvina. V nedeljo po noči so neznanjati umovičci okradli vedno prijazenega krčmarja Zanuta Kocman. Odpekljali so eno kolo, odnesli zimsko sukno, izpili 3 l mleka, vzeli nekaj cigar itd. Škode je približno 200 K.

Smrt je prerezala v pondeljek nit življenja 9-letni deklici Ivanki Peric. Bila je vedno lepega vedenja in krotkega značaja. Bolehala je dolgo, slednjič jo je angelj smrti rešil zemljskih težav in jo pripeljal v kraj lepše sreče. Žalostnim starišem bodi vsaj to v tolažbo, da jih čaka njih angelček nad zvezdami in jim kliče: na srečno svidenje!

Pismo iz Aleksandrije.

Glas aleksandrijskih Biljencev.

Aleksandrija, 19. apr. 1908.

Mnogo rojakov Biljencev nas je v Aleksandriji, več kakor iz vsake druge župnije na Goriškem; pa nihče izmed nas bi si ne mogel le misliti, da se bo kaj takega zgodilo v naši ljubi in čistini župniji, kar se je zgodilo in nad čemer nimamo zadosti besed največjega ogorčenja in zaničevanja. Tečaj bi mi nikdar ne verjeli, da se dobe take propalice v Biljah, in žal da so... Brali smo „Primorski list“ in se grozili nad njih res satansko hudobijo in podivjanostjo. Sram nas je vseh pred takimi rojaki.

Tiste propalice, poznamo jih zdaj, ki ste se v naši župniji kaj takega predrznile, na tak nečuden način sramotiti sv. našo vero in njene resnobne obrede: krščanski pogreb, ki je celo tukajšnjim turškim Arabcem, zapomnite si dobro vi ničvredneži, tako sveta stvar. Ponižali ste se pod neverne Arabce! O sramotili ste našo župnijo pred vsem svetom... To je sad, ki ga je rodilo branje brezverskih, liberalnih časnikov, mej katerimi zavzemajo, žal, ravno slovenski, tako žalostno prvaštvo.

Sram nas je tu vseh Biljencev, da naši rojaki v domovini na tako bogokletni način sramotijo, kar je nam nad vse sveto in častito: sv. vera in njeni tako pomenljivi obredi. Zato vsi Biljenci in Biljenke v Aleksandriji obsojamo z največjim ogorčenjem tako satansko početje v ljubi naši župniji v Biljah.
Aleksandrijski Biljenci.

Loterijske številke.

25. aprila.

Trat 67 64 71 35 11
Linc 9 80 56 58 49

Zaloga.

Podpisani priporoča p. n. občinstvu v mestu in na deželi svojo

trgovino z lesom, cementom, peskom, drvini in ogljem

na Volčjadrugi pri postaji c. kr. državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Telefon št. 72 Poštnohran. rač. št. 51.292

Centralna posojilnica

v Gorici

registrovana zadruga z omejeno zavezo v lastni hiši Corso Giuseppe Verdi št. 32, I. nadstropje

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje od 1. jan. 1908 dalje po 5%. Daje posojila na menice po 6 1/2% in na vknjižbo po 5 1/2%. Dalje daje posojila na 5. letno mesečno odplačevanje ki znaša od vsacih 100 K 2 na mesec

Stanje hran. vlog dne 31. dec. 1907 K 1.816.352,73
Promet dne 31. decembra 1907 K 5.457.131,53

Franc Leban

sobni slikar

v Tolminu hšt. 32

se priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi za slikanje sob, cerkva, za napravo raznovrstnih napisov ter sploh za vsa v slikarstvo spadajoča dela.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gospodsk. ulica št. 25

priporoča čistiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portoriko itd. Oljce: Lucca, St. Angelo, Korfu, istrsko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč ob 1/2 kila in od enega funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič. Žveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega mlina iz Kranja in iz Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebavljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da ngine v kratkem času omotica in šivotna lénost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je
Cena steklenici 60 vin.

Peter Cotič,

čevljarški mojster, Gorica,

Gospodsk. ulica 1 Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna trvdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže počteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylzenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franco goriška postaja.

Cene zmerne.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče nirnberškega in drobnega бага ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejih krajev.

Gorica, via Teatro 20, via Seminario 10
Oljce za luč 40 kr. lit. Oljce corfu 60 kr. lit.
" oljkino 52 " " " bari 60 " "
" sineje 56 " " " lucca 70 " "
" bolje 56 " " " nizza 80 " "
" dalmat. 56 " " " najfin. i gl. " "
" istrsko 56 " "

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici.

Ustanovljena trvdka leta 1866

IV. DRUFOVKA - GORICA

centrala Gospodsk. ulica 3, filijalka Raštelj 3

Lastna strojarna na paro v Črničah. Zaloga vsakovrstnega usnja, kakor tudi čevljarških potrebščin.

Odlikovana tvornica nadplato. Glavni zalagatelj liščila v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Telefon št. 62.

Zdrob, jajca, mleko

so snovi, iz katerih se izdelujejo „Pekate“ in ker ima Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici pravi recept, ni čuda, da sega po njih vsak, ki jih je okusil.

Najboljše vinske stiskalnice

so naše stiskalnice „Ercole“, najnovejšega in izvrstnega sestava s „Ercole“, strojem za dvostruki in trajni pritisk; jamčimo, da se sok popolnoma iztisne, bolj ko pri vseh drugih stiskalnicah.

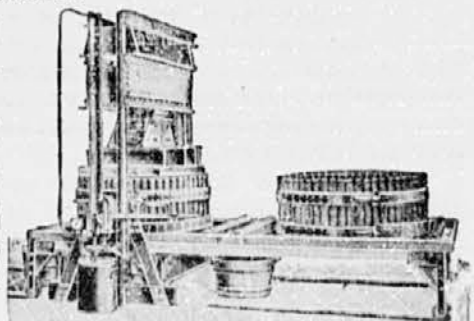
Hidravliške brizgalnice „Syphonia“ so najboljše. Delujejo same.

Posode za grozdje, sadje, plugi za vinograde, sušilnice za sadje; ročne stiskalnice za seno; mlatilnice za seno; mlatilnice za seno, mlatilnice za pšenico, čistilnice za žito, rezalni stroji za krmo in ročni malni za žito, razne velikosti, in še razni drugi gospodarski stroji. — Izdelujejo in prodajajo z jamstvom kot posebnost najnovejše, izborne, priznane in odlikovane

Ph. Mayfarth-ove in dr.

tvornice gospodarskih in vinarskih strojev na Dunaju, II. Taborstrasse 71.

Preprodajalci in zastopniki se iščejo povsodi, kjer še nismo zastopani

Nagrajeni v vseh državah z več ko 60 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnam. Ilustrovani ceniki in mnogobrojne polvale v dokaz.

Če se naroči 2 zavoja, dodam še zastoj lep žepni nožiček z dvema reziloma. Pri več ko 2 paketih, dodam še vsakemu en tak nožiček. Če vam ne ugaja, vam vrnem denar.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica, Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.